

About Us

ॐ अस्पताल नेपालको निजी क्षेत्रबाट सञ्चालीत स्वास्थ्य उपचार सेवा प्रदायकहरू मध्येको अग्रणी अस्पताल हो । "वी केयर फर यू" नारासहित वि.सं. २०४६ सालमा स्थापित भएको यस अस्पतालको शुरूको नाम ॐ नर्सिङ होम हो । दक्ष, अनुभवि र ख्याति प्राप्त चिकित्सकहरूद्वारा नेपालमा नै अत्याधुनिक उपचार सेवा सुलभ शुल्कमा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले संचालन गरिएको यो संस्था जम्मा केही चिकित्सक र ८ शैर्या बाट शुरू गरिएको थियो ।

वि.सं. २०५२ सालमा स्वास्थ्य उपचार सेवाको टङ्कारो आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नेगरी १७५ शैर्या र १०० जना विशेषज्ञ चिकित्सकहरूको टोली सहितको विशिष्ट सेवा प्रदायक अस्पतालको रूपमा ॐ हस्पिटल एण्ड रिसर्च सेन्टरको रूपमा रुपान्तरण भयो । ३३ बर्ष देखि निरन्तर सेवामा रहेको र यस अस्पतालमा देशका अत्यन्त कुशल तथा अनुभवि चिकित्सकहरूको टोली सधैं रहने गरेको छ । इमर्जेन्स मेडिसिनमा उच्च शिक्षा हासिल गर्नुभएका डाक्टरको नेतृत्व रहेको र २४ सै घण्टा डिएम/एमडिजिपि चिकित्सक सहितको अत्याधुनिक आकस्मिक उपचार सेवा उपलब्ध छ ।

निःसन्तानपनको उपचार नेपालमा शुरू गर्ने पहिलो अस्पतालको रूपमा परिचित यो अस्पताल मातृशिशु उपचारमा पनि अत्यन्त लोकप्रिय रहेको छ । नेपाल सरकारको बिपन्न नागरिक औषधी उपचार सेवा अन्तर्गत सहूलियत सहितको हेमो डायलाइसिस सेवा तथा क्यान्सरका बिरामी हरुकालागि केमो थेरापी सेवा समेत यहाँ उपलब्ध छ ।

क्रिटिकल केयर मेडिसिनमा उच्च शिक्षा हासिल गर्नु भएका डाक्टरको नेतृत्वको १७ शैर्याको अत्याधुनिक सघन उपचार कक्ष उपलब्ध रहेको छ । अस्पताल परिसर भित्र नै सिटिस्व्यान, एमआरआई, इएमजी, टिएमटि, डिजिटल म्यामोग्राफी लगायतका मेसिनहरू सहित इन्टरनेसनल रेडियोलोजी सेवाहरू समेत उपलब्ध छन् । अत्याधुनिक उपकरणहरू सहितको प्याथोलोजी ल्याव, मोलिक्युलर पिसिआर ल्याव तथा फिजियो थेरापी सेवा र पोषण सम्बन्धि परामर्श सेवाहरू समेत उपलब्ध रहेका छन् ।

Featured

ग्यास्ट्रिक हँदा खाइने प्यान्टोप्राजोल औषधीले कसरी काम गर्छ ?

प्रा. डा. सुनिल कुमार शर्मा ढकाल
बरिष्ठ जनरल सर्जजन

हरेक दिन पेटमा एसिड उत्पादन हुन्छ, जसले खाना पचाउन मद्दत गर्छ । पाचनका लागि पेटबाट अनिवार्य यो एसिड निस्कनुपर्छ । तर कहिलेकाहीँ कुनै कारणवश एसिड आवश्यकभन्दा बढी निस्कन्छ । त्यसलाई ग्यास्ट्रिक भएको भनिन्छ ।

एसिड बढ्दा पेट, छाती पोल्ने र खानेकुरामा अरुचि हुन्छ । यस्तोमा राहतका लागि खाइने औषधि हो, पेन्टाप्राजोल । पेन्टाप्राजोल एक प्रोटोन पम्प इन्हिबिटर औषधि हो । यो औषधिलाई बोलीचालीको भाषामा प्यान टप पनि भनिन्छ । प्रोटोन पम्प भनेको पाचन रस हो, जुन पेटको तहमा हुन्छ । पाचन रसको स्रावलाई नियन्त्रण गर्ने काम यो औषधिले गर्छ ।

कस्तो अवस्थामा प्रयोग गर्ने ?

- पाचन समस्या विशेष रूपमा अत्यधिक एसिड पेटबाट निस्कँदा वा ग्यास हँदा
- ग्यास्ट्रोफेजियल रिफ्लक्स डिजजको समस्या (यो समस्या हँदा खाना खाने बित्तिकै पुनः बान्ता हुनु) हँदा
- खानालाई मुख हुँदै पेटसम्म लैजाने अन्नलीमा कुनै कारणवश सुन्निएमा । (यो समस्या हँदा छाती पोलेको जस्तो, असहज हुने र खानामा अरुचि हुन्छ ।
- छाती पोल्ने (छाती पोल्दा चिकित्सकको परामर्शमा मात्र औषधि लिनुपर्छ । किनकि छाती पोल्ने कारण कहिलेकाहीँ मुटुको समस्याले पनि हुनसक्छ ।)
- अल्सरको समस्यामा
- आमाशयमा ट्युमर भएमा

यसले कसरी काम गर्छ ?

यो औषधि प्रोटोन वर्गमा पर्छ । जब हाम्रो पेटमा आवश्यक भन्दा बढी एसिड उत्पादन हुन्छ, त्यस अवस्थामा अमिलो डकार आउने, पेट दुख्ने र खान मन नलाग्ने हुन्छ । यस्तो मा यो औषधिको काम भनेको पेटमा एसिड उत्पादन हुने कोषको काममा बाधा ल्याई एसिडको मात्रा कम गर्ने वा रोक्ने गर्छ । यसको मात्रा घट्ने बित्तिकै पेटको दुखाइ सम्बन्धी लक्षण कम हुन्छ ।

यो औषधिले एसिडको कारणले हुने अन्न नलीमा हुने नकारात्मक प्रभावलाई पनि रोक्छ ।

यो औषधि कसरी लिने, कहिले लिने ?

यो मुखमा राखेर पानी खाएर निल्ने औषधि हो । यसलाई भाँचेर, चपाएर खानुहुँदैन । तर औषधि लिँदा हचुवाको भर मा लिनु हुँदैन । जुनसुकै औषधि लिँदा चिकित्सकको परामर्श आवश्यक छ ।

यो औषधि लिँदा जहिले खाली पेटमा लिनुपर्छ । र, कहिलेकाहीँ मात्र लिँदा कम मात्रा भएको लिनुपर्छ ।

एक डोज मात्र पर्याप्त छ ?

यो कति मात्रा लिने भन्ने कुरा स्वास्थ्य अवस्थामा भर पर्छ । सामान्य अवस्था छ, डकार र अमिलो पानी मुखमा आइरहे को अवस्थामा एउटा लिन सकिन्छ । कैयौँ अवस्थामा धेरै पनि लिनुपर्ने हुनसक्छ । जुन चिकित्सकले तय गर्छन् ।

यो औषधि कस्तो अवस्थामा खानु हुँदैन ?

कलेजो रोग भएका, रगतमा क्याल्सियमको कमी हुँदा, म्याग्ने सियम, पोटासियमको मात्रा कम हुँदा, गर्भावस्था र स्तनपान गराइरहेकी महिलाले यो औषधि खानुहुँदैन ।

यो औषधिसँग कुनै औषधिले प्रतिक्रिया गर्छ ?

एटाजनाभिर, नेलफिनाभिर, एमप्लिसिन, डेलाभिसरडाइन, आइरन साल्ट, केटोकोनाजोल नामक औषधि खाइरहने व्यक्तिले यो औषधि खानुहुँदैन । किनकि यी औषधिले प्यानटप औषधिसँग प्रतिक्रिया गरी अन्य साइड इफेक्ट पनि गर्न सक्छ ।

ठूलो आन्द्राको क्यान्सरको रोकथाम र परिक्षण कार्यक्रम

लामो समयसम्म प्रयोग गर्नु हुँदैन ?

कहिलेकाहीं प्यानटप खाँदा कुनै फरक पाउँदैन । तर बढी खाँदा यसले हानि गर्न सक्छ । कतिपयको पेट दुख्यो कि यो औषधि खाइहाल्ने बानी हुन्छ । यसरी लगातार जथाभावी खाँदा यसले हड्डी कमजोर पार्ने, पेटमा पोलिप (मासु पलाउने) जस्ता समस्या हुनसक्छ ।

कति छिटो परिणाम दिन्छ ?

यो औषधि खाएको दुई घण्टावाट नै काम गर्न सुरु गर्छ । यसको असर २४ घण्टासम्म रहन्छ । यसको प्रभावकारिता र लक्षणवाट राहत पाउन चार सातासम्म लाग्न सक्छ ।

बजारमा कति एमजीमा उपलब्ध छन् ?

यो औषधि तीनथरीमा बेचिने गरिन्छ ।

- २० एमजी डिले-रिलिज ओरल ट्याब्लेट
 - ४० एमजी डिले-रिलिज ओरल ट्याब्लेट
 - ४० एमजी ग्रान्युलेस फर डिले-रिलिज ओरल सस्पेन्सन
- त्यस्तै यो औषधि कतिपय अवस्थामा सुई मार्फत पनि दिइन्छ ।

कसरी भण्डारण गर्ने ?

यो औषधि अत्यधिक चिसो, सुक्खा र सुरक्षित ठाउँमा राख्नुपर्छ । र, बच्चाको पहुँचवाट टाढै राख्नुपर्छ । साथै, घाम र ओसिलो ठाउँमा राख्नु हुँदैन ।

साइड-इफेक्ट के हुन्छ ?

एलर्जी प्रतिक्रिया जस्तै, छाला चिलाउने, अनुहार, ओठ, जिब्रो र घाँटी सुनिने मिर्गौलामा चोट, पिसाबको मात्रा कम हुने, कुर्कुचा, हात र खुट्टा सुनिने म्यागनेसियमको मात्रा कम, मांसपेशी तथा जोर्नी दुखाइ, मुटुको कम्पन छिटो छिटो हुने भिटामिन बी - १२ को मात्रा कम, हात र खुट्टा भ्रमभ्रमाउने, मांसपेशी कमजोर, कुनै कुरामा ध्यान केन्द्रित गर्न कठिन हुने डायरिया, ज्वरो र बान्ता हुने यी साइड-इफेक्ट देखिएमा तुरुन्त औषधि रोकेर सम्बन्धित चिकित्सकलाई सम्पर्क गर्नुपर्छ ।

इतिहास

पान्टोप्राजोलको आविष्कार वैज्ञानिक बाइक गुल्डेनले सन् १९८० मा गरेका थिए । र, उत्पादन तथा विक्री वितरण भने सन् १९८५ मा भएको हो । जुन अल्सरको औषधि खोज्ने क्रममा यो औषधि निकालिएको हो ।

डा. कमल कोइराला
वरिष्ठ जनरल सर्जजन

ठूलो आन्द्राको क्यान्सर हुने सम्भावना ५० वर्ष उमेर कटे पछि बढ्दै जान्छ । लगभग ९० प्रतिशत ठूलो आन्द्राको क्यान्सर यही उमेर समुहमा देखा पर्दछ ।

ठूलो आन्द्रा भित्र मासुको गाँठो एयर्थिड पलाएर ठूलो हुँदै गएपछि क्यान्सरमा परिवर्तन हुन सक्दछ । खान पान, रहन सहन र आनुवंशिक अवस्था प्रतिकुल रहँदा क्यान्सरको जोखिम बढ्दछ ।

जनसंख्याको लगभग ३० प्रतिशत सम्म मानिसमा ठूलो आन्द्राभित्र एयर्थिड हुने सम्भावना रहेको अध्ययनले देखाएको छ । बेलैमा पत्ता लगाएर उपचार गर्न सके क्यान्सर हुन पाउँदैन यदि क्यान्सरमा परिवर्तन भइसकेको तर शुरुवाति अवस्थाको रहेछ भने पनि उपचार पछि पूर्ण निको हुन्छ ।

कोलोनुस्कोपी (Colonoscopy) विधि वाट ठूलो आन्द्राको समस्या पत्ता लगाउन सकिन्छ । Polyp निकाल्न पनि सकिन्छ ।

कोलोनुस्कोपीको विकल्पको रूपमा दिशा जाँच अथवा ऋत गर्ने विधिहरू पनि हुन्छन् ।

कुन विरामीले कस्तो जाँच गर्ने कहिले जाँच गर्ने, ठूलो आन्द्राको क्यान्सर हुन नदिन के कस्ता उपायहरू गर्न सकिन्छ भनेर सम्बन्धित चिकित्सकसंग परामर्श गर्न सकिन्छ ।

यस्ता कार्यक्रम मार्फत ठूलो आन्द्राको क्यान्सर रोकथाम गर्नुको साथै लागिहाले पनि मृत्युदर कम गराउन सकिने छ ।

यो क्यान्सरको जोखिममा जोकोहीलाई पनि हुन सक्छन् । त्यसै ले यसको लक्षण, उपचार विधि तथा रोकथामबारे जानकारी राख्नु आवश्यक छ ।

ठूलो आन्द्राका कोषिकाहरू अनियन्त्रित भएर विभाजित भएपछि यस्तो क्यान्सर हुन्छ । संसारभरि क्यान्सरका कारण हुने मृत्युमा फोक्सोको क्यान्सर पहिलो नम्बरमा आउँछ भने दोस्रोमा यही पछि । सबैभन्दा धेरै पहिचान हुने क्यान्सरमा भने यो तेस्रो मा छ ।

ठूलो आन्द्राको क्यान्सरको सुरुआती चरणमा आन्द्राको भित्री भागको माथिल्लो तहमा मासुको डल्लो (पोलिप) पलाउँछ । सबै पोलिप हानिकारक हुँदैनन्, तर समयमै पहिचान गरेर निकाल्न सकिएन भने यसबाट ठूलो आन्द्राको क्यान्सर हुने सम्भावना प्रबल हुन्छ ।

मोटोपना हुने, व्यायाम नगर्ने, अत्यधिक मात्रामा धूमपान र मद्यपान गर्ने, धूर्वामा सेकेको खानेकुरा धेरै खाने, सागसब्जी कम खाने र रातो मासु तथा प्रशोधित खानेकुरा बढी खानेहरू ठूलो आन्द्रा क्यान्सरको जोखिममा हुन्छन् । यी त भए हामीले परिवर्तन गर्न सकिने बानीहरू । अरू केही यस्ता पनि जोखिम छन्, जुन हामीले परिवर्तन गर्न सक्दैनौं । जस्तो- परिवारमा कसैलाई यस्तो रोग छ भने वंशानुगत कारणले यो देखा पर्न सक्छ ।

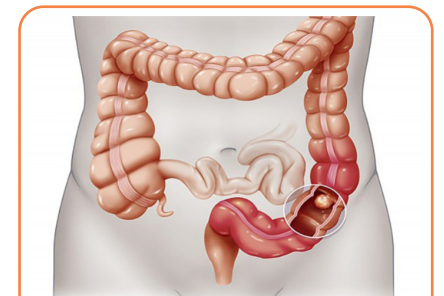
बढ्दो उमेरका व्यक्तिलाई इन्फ्लामेटरी बावेल डिजिज हुन सक्छ, त्यसैले बेलाबेलामा जाँच गरिरहनुपर्छ । समयमै रोगको पहिचान गरेर निर्मूल पार्न सहज हुन्छ ।

ठूलो आन्द्राको क्यान्सर जाँच्ने विभिन्न विधि छन्, जस्तो- दिसामा रगत जाँच्नु, दुर्बिनवाट ठूलो आन्द्रा परीक्षण गर्नु, उपकरणवाट दिसामा सम्भावित क्यान्सर कोषिका नियाल्नु आदि । हामी सबैले मान्ने नियामक संस्था अमेरिकन क्यान्सर सोसाइटीको निर्देशिकाअनुसार, ४५ वर्षको उमेरका सबै

ले ठूलो आन्द्राको परीक्षण गराउनुपर्छ । यो बाहेक दिसामा क्यान्सर कोषिकाको जाँच तीन वर्षमा एक पटक गर्न सकिन्छ । उच्च जोखिम अर्थात् परिवारको कुनै सदस्यलाई पहिल्यै ठूलो आन्द्राको क्यान्सर छ भने, त्यस्ता परिवारका सदस्यले चिकित्सकको परामर्श बारम्बार लिइरहनुपर्छ ।

यो रोगको लक्षण भन्दा नदेखिने हुनाले बेलाबेलामा जाँच गर्नु आवश्यक छ । यसका केही लक्षण हुन्- पेट दुख्नु वा फुल्नु, दिसामा रगत देखिनु, कहिले पातलो दिसा त कहिले कब्जियत हुनु, दिसा राम्रोसँग निकास नहुनु, विनाकारण तौल घट्नु र अनावश्यक थकान महसुस हुनु । यी मध्ये कुनै पनि लक्षण देखिने वित्तिकै चिकित्सक कहाँ गइहाल्नु पर्छ । शल्यक्रिया, किमोथेरापी, रेडियोथेरापी नै यसको उपचारका मुख्य विधि हुन । ठूलो आन्द्राको क्यान्सरको चरण अनुसार उपचारका विधिहरू फरक-फरक छन् । तर, उपचारभन्दा पनि यो रोग लाग्ने नदिनु राम्रो हो, जसबाट उपचार खर्च पनि जोगिन्छ ।

यो रोगवाट बच्न धेरै केही गर्नुपर्दैन । जीवनशैलीलाई अलिकति अनुशासित बनाउन सकियो भने यो रोग लाग्ने सम्भावना कम हुँदै जान्छ । स्वस्थ जीवन नै यस रोगवाट बच्ने मूलमन्त्र हो । खानपिन र व्यायाममा ध्यान दिनेवित्तिकै धेरै हदसम्म यो रोग लाग्नबाट आफूलाई बचाउन सकिन्छ । त्यसका लागि फलफूल, सागसब्जी र रेसायुक्त खानेकुरा आफ्नो दैनिकीमा ल्याउनुपर्छ । दैनिक योग, व्यायाम गरी तौललाई नियन्त्रण गर्नुपर्छ । मद्यपान र धूमपानवाट टाढै बस्नुपर्छ । यस्तो बानीसँगै ठूलो आन्द्राको क्यान्सरका लक्षणहरूबारे जानकारी राखेर बेलैमा यसलाई ध्यान दिऔं भने यसको निदान शतप्रतिशत सम्भव छ । जति छिटो स्वस्थ जीवनशैली अपनाउन थालिन्छ, ठूलो आन्द्राको क्यान्सर हुने सम्भावना त्यति नै परपर सँदै जान्छ ।

हेपाटाइटिस के हो ? कस्लाई लाग्छ ? बच्न के गर्ने ?

डा. राहुल पाठक
वरिष्ठ ग्यास्ट्रोइन्टेरोलोजिस्ट

आज साउन १३ गते तदनुसार २८ जुलाई आज विश्व हेपाटाइटिस दिवस हो । नेपाल सहित विश्वभर 'इट्स टाइम टु एक्ट - इलिमिनेट हेपाटाइटिस' अर्थात 'हेपाटाइटिस निर्मूल गर्न सक्रिय होऔं' भन्ने नारा सहित यो दिवस विविध सचेतनामूलक कार्यक्रम गरी मनाइँदै छ । यसै सन्दर्भमा ॐ हस्पिटलका वरिष्ठ पेट तथा कलेजो रोग विशेषज्ञ डा. राहुल पाठकसँग कुराकानी गरेर तयार पारिएको विशेष लेख यहाँहरूका लागि प्रस्तुत गरेका छौं ।

बोलीचालीमा हेपाटाइटिसलाई 'जण्डिस' पनि भन्ने गरिन्छ । हेपाटाइटिस धेरैजसो भाइरसका कारण हुने गर्छ । तर कहिलेकाही यो व्याक्टेरिया वा औषधीको साइड इफेक्टका कारण पनि हुने गर्छ । भाइरस वा व्याक्टेरियाका कारण हुने हेपाटाइटिसले गम्भीर समस्या निम्त्याउन सक्छ ।

हेपाटाइटिस दुई तरीकाका हुन्छ, क्रोनिक र एक्यूट । हेपाटाइटिसको सुरुको अवस्थालाई एक्यूट भनिन्छ भने पुरानो समस्यालाई क्रोनिक भनिन्छ । हेपाटाइटिसको प्रारम्भिक अवस्था सुरुको तीन महिनासम्म रहन्छ । यसको छ महिनासम्म पनि उपचार नभएमा यसले क्रोनिक हेपाटाइटिसको रूप लिन्छ ।

सुरुवाती अवस्थामा हेपाटाइटिसको साथमा शरीर पहेलो हुन थालेमा त्यसको सही ढङ्गले उपचार नभएमा त्यसले क्रोनिक रूप लिन थाल्छ । यदि त्यस पश्चात पनि हेपाटाइटिसको सही तरीकाले उपचार नभएको खण्डमा यो लिभर सिरोसिसको रूपमा परिणत हुन्छ, जसले पूरै कलेजोलाई खराब गर्छ । यसका कारण कलेजोको क्यान्सर समेत हुनसक्छ ।

सामान्यतया, हेपाटाइटिस ए, बी, सी डी र ई गरी पाँच प्रकारका हुन्छन् । त्यसमध्ये हेपाटाइटिस 'बी' सबैभन्दा बढी घातक मानिन्छ । हेपाटाइटिस बी भएमा यसले कलेजोलाई क्षतविक्षत बनाई मानिसको मृत्यु समेत गराउन सक्छ ।

हेपाटाइटिसका रोगीमध्ये हेपाटाइटिस ए, बी सी र इका विरामी बढी मात्रामा देखिने गरिन्छ । यि मध्ये बी र सी दीर्घकालिन रूपमा परिणत हुनसक्छन् ।

हेपाटाइटिसका लक्षण ?

१. ज्वरो आउनु
२. वाकवाकी, उल्टी हुनु

३. खान मन नलाग्नु
४. जीउ दुख्नु
५. शरीर पहेलो हुनु
६. अत्याधिक थकान महसुस हुनु
७. पिसाब पहेलो हुनु
८. पेट दुख्नु
९. जीउ चिलाउनु
१०. पखाला लाग्नु
११. दीर्घकालीनमा कालो दिसा हुने र रगत बान्ता हुने र पेट फुल्ने पनि हुन्छ ।

हेपाटाइटिस हुनुको कारण ?

रगतमा विभिन्न बढेमा मानिसलाई हेपाटाइटिस हुने गर्छ । हेपाटाइटिस भएमा शरीर पहेलो देखिन थाल्छ । शरीरमा हेपाटाइटिसको संक्रमण विभिन्न कारणले हुने गर्छ । पानी, विपाक्त सुईको प्रयोग, असुरक्षित शारिरिक सम्बन्ध लगायतका कारण यो रोग एकबाट अर्को मानिसमा सजिलै सर्ने गर्छ ।

त्यसमध्ये हेपाटाइटिस ए र ई पानी तथा दुषित खानेकुराका कारण सर्ने गर्छ ।

हेपाटाइटिस 'ए' र 'ई'

हेपाटाइटिस 'ए' एक जीर्ण संक्रामक रोग हो । यसलाई भाइरस हेपाटाइटिस पनि भन्ने गरिन्छ । इन्टेरो भाइरसको संक्रमणका कारण कलेजोमा संक्रमण हुने गर्छ । जब कलेजोले विभिन्न छान्न सक्दैन, त्यतिबेला हेपाटाइटिस हुने गर्छ । यो हेपाटाइटिस मध्यको सबैभन्दा कम गम्भीर हो । हेपाटाइटिस ए संक्रामक रोग भएकोले यसको सम्पर्कमा आउने मानिसहरूलाई यसको जोखिम सबैभन्दा धेरै हुने गर्छ ।

दुषित पानीका कारण यसको संक्रमण बढी हुने गर्छ । यो समस्या दुषित पानी तथा दुषित खानपानका कारण हुने गर्छ । सामान्यतया यो रोग ३ देखि ४ हप्तामा निको हुने गर्छ । जबकी गर्भवती महिलाहरूमा यसको जोखिम बढी हुने गर्छ । यसलाई जण्डिस पनि भन्ने गरिन्छ ।

हेपाटाइटिस 'बी' ?

हेपाटाइटिस 'बी' भाइरसका कारण हुने एक विमारी हो । यसलाई सेरम हेपाटाइटिस पनि भन्ने गरिन्छ । यो रोग रगत, थुक, पिसाब, वीर्य, शारिरिक सम्पर्क लगायतको कारण एक व्यक्तिबाट अर्कोमा सर्ने गर्दछ । हेपाटाइटिस 'बी' एको तुलनामा बढी भयानक हुने गर्छ । हेपाटाइटिस भएका मानिसमा लिभर सिरोसिसको सम्भावना बढी हुने गर्छ ।

हेपाटाइटिस 'सी' ?

हेपाटाइटिस 'सी' लिभरसित सम्बन्धित एक रोग हो । हेपाटाइटिस 'सी' नामक विपाणुको संक्रमणका कारण हेपाटाइटिस सी हुने गर्दछ । लागु पदार्थ सेवनकर्ताहरूमा

पनि यो रोगको जोखिम बढी हुने गर्छ । यसको संक्रमणले कलेजोलाई पूर्णरूपमा क्षतिग्रस्त पार्दछ । सुरुवाती अवस्थामा यसको लक्षण थाहा पाउन निकै कठिन हुन्छ । यद्यपी यसका लक्षणवारे थाहा पाउन निकै आवश्यक छ ।

हेपाटाइटिस सीको समयमै उपचार नगरेको खण्डमा यसले मानिसलाई दीर्घकालीन असर पुऱ्याउन सक्दछ । हेपाटाइटिस सी भएका मध्य करिब ७५ देखि ८५ प्रतिशत मानिसलाई कडा प्रकारको संक्रमण हुने गर्छ । जसले कलेजो खराब गर्ने मात्र नभई कलेजोको क्यान्सर, लिभर सिरोसिस समेत हुनसक्छ । जसले गर्दा मानिसलाई कलेजो प्रत्यापोषण गर्नु पर्ने अवस्था समेत सिर्जना हुनसक्छ ।

हेपाइटिस थाहा पाउने तरिका:

रगत जाँच गरेर तथा लक्षण पहिचान गरेर पनि हेपाटाइटिस भए, नभएको थाहा पाउन सकिन्छ । यदि हेपाटाइटिस भएको थाहा भएमा चिकित्सकसित परामर्श आवश्यक छ ।

रोकथामका उपाय ?

कुनै पनि हेपाटाइटिस रोग रगत परिक्षणद्वारा पत्ता लाग्ने गर्छ । यदि तपाईंलाई हेपाटाइटिस भएको छ भने त्यसको उपचार रोगमा निर्भर हुने गर्छ । तर कुनै पनि रोग भन्दा त्यसको रोकथाम गर्नु नै सबैभन्दा उत्तम उपाय हो । त्यसको लागि विभिन्न कुरामा ध्यान दिनु जरुरी छ । जण्डिस आफैमा रोग होइन यो रोगको लक्षण हो । त्यसैले यसको कारण पत्ता लगाउनु महत्वपूर्ण हुन्छ ।

१. शरीरमा रोग लाग्न नदिने
२. दुषित पानी तथा खानेकुराको सेवन नगर्ने
३. खाना खानु अगाडी सावुन पानीले राम्ररी हात धुने
४. सफासुघर बस्ने
५. फलफूल, तरकारीको सेवन गर्नु पूर्व त्यसलाई सफा पानीले राम्ररी सफा गर्ने
६. वर्षायाम पानीको सेवन गर्नु पूर्व त्यसलाई राम्ररी उबाल्ने वा उमालेको पानीको मात्र सेवन गर्ने,
७. पानी उमाल्न नसकेको खण्डमा पानीमा क्लोरिनको प्रयोग गर्ने
८. आमा बन्दै हुनुहुन्छ भने गर्भावस्थामै चिकित्सकसितको सल्लाह अनुसार हेपाटाइटिस विरुद्धको खोप लगाउने
९. आफ्नो बच्चांलाई पनि हेपाटाइटिस विरुद्धको खोप लगाउने
१०. अस्पताल जाँदै हुनुहुन्छ भने नयाँ सुईको प्रयोग गर्ने ।
११. अल्कोहल तथा मद्यपान लगायत मादकपदार्थ सेवन नगर्ने । (कुनै पनि किसिमको रक्सी, जुनसुकै मात्रामा सेवन गर्नु हानीकारक हुन्छ ।)
१२. खानपान र जिवनशैली राम्रो राख्ने र नियमित स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने ।
१३. चिकित्सकसँग परामर्श नगरीकन कुनैपनि औषधि सेवन नगर्ने गरेको भए तत्काल सल्लाह गर्ने र त्यसका नकारात्मक असरहरू वारे जानकार रहने ।
१४. असुरक्षित यौन सम्बन्ध नराख्ने ।

डा.पाठक त्रिवि शिक्षण अस्पताल महाराजगञ्ज तथा ॐ हस्पिटल एण्ड रिसर्च सेन्टर चावहिलका वरिष्ठ पेट तथा कलेजो रोग विशेषज्ञ हुनुहुन्छ ।

गर्भावस्थामा अनोमली स्क्यान र ॐ अस्पतालको नयाँ फोर-डी अल्ट्रासाउण्ड

गर्भमा रहेको शिशु स्वस्थ छ कि छैन भनेर जाँच गर्ने चलन पछिल्लो समय बढिरहेको छ। कतिपय रोगहरु शिशु गर्भमै भएको अवस्थामा पत्ता लगाउन सकिने प्रविधिको विकास भएपछि यो चलन पनि बढेको हो। जनचेतना बढ्दै गएपछि अभिभावक पनि आफ्ना बच्चा स्वस्थ जन्मिदै छन् कि छैनन् भनेर सचेत हुन थालेका छन्।

हामीले कतिपय अवस्थामा अस्पतालमा बच्चा जन्मना साथ मृत्यु भएपछि वा नवजात अवस्थामै मृत्यु भएपछि अस्पतालको लापरवाहीले मृत्यु भएको भन्दै आफन्तले अस्पतालमा विरोध गरेको देखेका सुनेका छौं। कहिले बच्चाले सास फेरेन, मुटुको चाल थिएन, हात गोडा थिएन भन्ने जस्ता कुरा पनि सुन्थौं।

जाँच गरेमा गर्भमै थाहा पाउन सकिने समस्या पहिले जाँच नहुँदा पनि यस्ता खालका घटना भइरहेका छन्।

गर्भमा रहेको शिशु कस्तो अवस्थामा छ, उसलाई केही गम्भीर खालका समस्या छ कि छैन, छ भने कसरी रोकथाम गर्ने भन्ने जानकारी लिन र बच्चा जन्मनु पूर्वदेखि नै तयारी गर्न सकिन्छ। कहिलेकाही बच्चा अंगभङ्ग जन्मिने वाला छ, भने शिशु जन्माउने कि नजन्माउने भन्ने खालका निर्णय गर्न अभिभावकलाई सहज हुन्छ।

गर्भावस्थामा जाँच गरी जन्मजात अपाङ्गता छन् कि छैन भनेर पनि थाहा पाउन सकिन्छ। यो जाँचलाई अनोमली स्क्यान भनिन्छ।

ॐ अस्पतालमा विगत १० वर्षदेखि यो सेवा सञ्चालित छ। बच्चा नजन्मिँदै बच्चाको मुटुको बनावट ठीक छ कि छैन, शरीरको बनावट र अंगहरुको अवस्था ठिक छ कि छैन लगायतका जाँच गरिन्छ।

साथमा फेटल इकोकार्डियोग्राफी जाँच पनि गर्न गरिन्छ, यो गर्भावस्थामा गरिने भ्रूणको मुटुको परीक्षण हो।

यो परीक्षणबाट बच्चा नजन्मिँदै पेटभित्रको बच्चाको मुटुको प्वाल, मुटुको बनावट, मुटुको काम, मुटुको सम्बन्धी रोगहरुको बारे जानकारी पाउन सकिन्छ। विश्वमा सन् १९७० बाट भ्रूणको मुटुको परीक्षण सुरु भएको हो।

विगतमा यो निकै अप्ठेरो प्रविधि मानिन्थ्यो। चिकित्सकहरु यसलाई डिक्सनरी नभई विदे शी भाषा पढ्दा गरिएको प्रयास भन्थे। सन् ९० को दशकपछि यो प्रविधिले ठूलै फड्को माच्यो। ॐ अस्पतालले एक दशक अघि देखि नै यस किसिमका जाँचहरु गर्दै आएको छ।

सुरुका दिनहरुमा अनोमली स्क्यान जाँच गर्न आउने गर्भवतीको संख्या कम भएपनि हालका वर्षहरुमा जनचेतना बढ्दै गएपछि यो जाँच गराउन आउने गर्भवतीको संख्या उल्लेख्य रूपमा बढ्दै गएको छ।

सामान्यतया गर्भ रहेको १८ देखि २२ हप्ताको समयमा अनोमली स्क्यान गर्न सकिन्छ। आवश्यकता अनुसार त्यसपछि पनि गर्न सकिन्छ।

बच्चाको निकै गम्भीर समस्या देखिएमा समयमा नै बच्चा जन्माउने वा नजन्माउने निर्णय लिन सजिलो हुन्छ। गम्भीर समस्या भएको बच्चा जन्माउने निर्णय लिएपछि त्यसै खालको सुविधा भएको बच्चाको आईसियु भएको अस्पतालमा बच्चा जन्माउन तयारी गर्न सकिन्छ।

अनोमली स्क्यान गर्नुका फाइदा :

अनोमली स्क्यान सबै गर्भवतीले अनिवार्य गराउनु पर्छ। स्क्यान गराउनुका केही महत्वपूर्ण फाइदा छन्। यस जाँचबाट गम्भीर प्रकारका शारीरिक समस्या र विकलाङ्गता र मुटुरोग पत्ता लगाउन सकिन्छ। गम्भीर समस्या भएको बच्चा जन्माउँदा पहिले नै चिकित्सकहरुले पूर्व तयारीका साथ बच्चा निकाल्न सक्छन्। बच्चाले तुरुन्तै उपचार पाउँछ। जटिल प्रकारका रोग र समस्या पहिले नै पत्ता लगाएर गर्भपतनको उपाय पनि अपनाउन सकिन्छ।

ॐ अस्पतालले भित्र्याएको फोर-डी अल्ट्रासाउण्ड मे सिन र यसका विशेषताहरु:

ॐ अस्पतालमा नयाँ अल्ट्रासाउण्ड मेसिन भित्र्याएको छ। जसले गर्भमा रहेको भ्रूणको तस्वीर नै प्रिन्ट गर्न सकिने, शरीरका भित्री अंगहरुको तस्वीर दुरुस्तै हेर्न सकिने फोर-डी अल्ट्रासाउण्ड काठमाडौं चावहिल स्थित ॐ हस्पिटल एण्ड रिसर्च सेन्टरले भित्र्याएको हो।

तुलनात्मक रूपमा श्री-डी अल्ट्रासाउण्ड भै भएपनि यसमा आमाको गर्भमा रहेको भ्रूणको ढाँचा, अवस्था, मुहारको स्पष्ट तस्वीर साथमा रक्त प्रवाह, चालहरु समेत स्पष्ट रूपमा देखिन्छ। जसको फोटो प्रिन्ट र भिडियो रेकर्ड सहज रूपमा गर्न सकिन्छ।

भ्रूणावस्थामा आउनसक्ने विकलाङ्गता तथा अन्य शारीरिक समस्याहरुको समयमै पहिचान र निदान गर्न फोर-डी अल्ट्रासाउण्ड अत्यन्त उपयोगि रहेको हुनाले संसारभरका राम्रा अस्पतालहरुमा यो प्रयोगमा रहेको छ।

फोर-डीमा अल्ट्रासोनिक वेभको सट्टामा साउण्ड वेभको प्रयोग गरिने भएकाले तुलनात्मक रूपमा यो निकै सुरक्षित मानिएको छ।

डा. हरि किशोर श्रेष्ठ
सिनियर कन्सल्टेन्ट, रेडियोलोजिष्ट

ॐ हस्पिटलले भिन्न्यायो फोर के ल्यारोस्कोपिक सर्जरी प्रणाली

काठमाडौंको चारवहिलमा रहेको ॐ हस्पिटल एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रा.लि.ले अत्याधुनिक ल्यारोस्कोपिक सर्जरी प्रणाली भित्र्याएको छ।

नेपाली चिकित्सा क्षेत्रमा सुपरिचित तथा अग्रगण्य यस अस्पतालले आफ्नो नियमित प्राविधिक स्तरवृद्धि प्रकृया अन्तर्गत दुइवटा नयाँ मोड्युलर अपरेसन थियटर निर्माण गरी जर्मनीमा निर्मित विश्व विख्यात कम्पनी कार्ल स्टोर्जले निर्माण गरेको अत्याधुनिक फोर के ल्यारोस्कोपिक टावर भि भित्र्याएको हो।

दुरविनको माध्यमबाट पेट नचिरिकन सानो सानो प्याल बनाएर गरिने ल्यारोस्कोपिक सर्जरीलाई थप स्तरिय बनाउन फोर के भिजनले भित्री अङ्गहरू थप स्पष्ट देखिने र शल्य चिकित्सालाई सहज बनाउने चिकित्सकहरूको भनाई छ।

यसस विधिबाट सर्जरी गरेका विरामीहरू सामान्यतः २४ घण्टामै घर फर्किन सक्छन्। काटेको घाउहरूको खत नदेखिने र चाडै निको हुने भएकाले सुन्दरताका हिसाबले पनि यो सर्जरीको महत्व बढेको हो।

दुरविन मार्फत शल्यक्रिया गर्दा अस्पतालमा बसाइ छोटिन्छ, विरामी घर छिटो फर्किन सक्छन्, त्यसले गर्दा अस्पतालमा विरामीको बसाइ छोटो हुन्छ र चाप पनि बढ्दैन, ओपन सर्जरी को जस्तो ठूलो घाउ बनाउनु नपर्ने, यो आधुनिक विधि पछिल्लो समयमा शल्यचिकित्सक र विरामीहरूको रोजाइमा पर्ने गरेको छ।

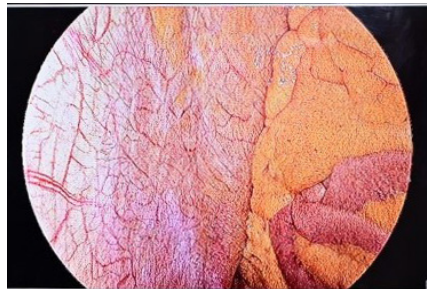
यस विधिबाट हर्निया, एपेन्डिक्स र पित्तथैलीको पथरी निकाल्ने ल्याप कोली लगायतका शल्यक्रिया गर्न सहज हुन्छ।

खेलाडिहरूको हाड जोर्नीमा लागेको चोटपटकको उपचार गर्ने आर्थोस्कोपि आर्थोप्लाष्टि होस वा पाठेघर निकाल्ने, पाठेघर मा पलाएको मासुको डल्ला निकाल्ने, डिम्ब वाहिनी नलीहरू खोल्न अथवा डिम्बासयमा पलाएका सिस्टहरू निकाल्न ल्यारोस्कोपिक विधि अत्यन्त उपयोगी रहेको छ।

त्यसैगरी निसन्तानपनको उपचारमा पनि ल्यारोस्कोपिक विधि सहयोग हुने गरेको छ। दुरविन पाठेघरमा छिराएर गरिने जाँचलाई हिस्टेरोस्कोपीक ल्यारोस्कोपी भनिन्छ, यसले पाठेघरमा मासु पलाएको र फेलोपियन ट्युब बन्द भए नभएको पत्ता लगाएर उपचारमा मद्दत गर्दछ।

पछिल्लो समयमा संसारभर नै ल्यारोस्कोपिक विधिबाट गरिने पेट, पाठेघर तथा अर्धोपेडिक शल्यक्रियाको लोकप्रियता बढ्दै गएको छ। नेपालमा पनि यो विधिबाट सर्जरी गराउनेहरू बढ्दो क्रममा रहेका छन्।

ॐ अस्पतालले पनि एक दशक अघि यो प्रविधि नेपाल भित्रियसँगै यसको प्रयोग गर्दै आइरहेको छ र हाल पुरानो मेसिनलाई अत्याधुनिक फोर के मेसिनले प्रतिस्थापन गरी विश्वस्तरीय ल्यारोस्कोपिक सर्जरी सेवा सुलभ मूल्यमा उपलब्ध गराउँदै आएको छ।

दूरविन विधिबाट गरिने अपरेसनको माग

यो विधिको सुरुवात विश्वमा २० वर्षभन्दा अघि सुरु भएको हो। तथापि नेपालमा यसको ढिलो तथा ठूलो स्तरमा प्रक्षेपण नभएको देखिन्छ। विरामी वा उपभोक्तामाभ यो विधिको ज्ञान, यसको फाइदाको जानकारी निकै न्यून मात्रामा पाइन्छ। नेपालमा दूर विन विधिले गरिने पेटको तथा पाठेघरको अपरेसन केही ठूला अस्पतालमा गरिए तापनि धेरै चिकित्सक नै यसमा प्रशिक्षित नहुँदा, ठूला सहरका केही विरामी बाहेक, विस्तृत विज्ञापनको कमीले उपभोक्तामाभ यो विधि अझै लोकप्रिय बन्नको छैन। तर आधुनिक सामाजिक सञ्जालको युगमा निकट भविष्यमा ल्यारोस्कोपी विधिको माग असाधारण रूपमा बढ्नेमा कुनै शंका छैन।

यस विधिबाट गरिने अपरेसनका फाइदाहरू

पेट चिरेर गरिने शल्यक्रियाको तुलनामा यो प्रविधि बढी सुरक्षित मानिन्छ। यस प्रविधिबाट शल्यक्रियापश्चात् विरामीले कम समय अस्पतालमा बसे पुग्ने, छिटो दैनिक काममा फर्किन सक्ने, सानो घाउ हुनाले दुखाइ खासै नहुने तथा औषधि पनि खासै प्रयोग गर्नपर्ने हुँदैन। साथै यो विधिबाट उपचार गरेका विरामी छिटो तर्गिन सक्ने र भविष्यमा समेत पेट चिरेरका विरामीले जस्तो समस्या भोग्नु पर्दैन। पेट चिरेर गरको अपरेसनपश्चात् भएको पेटको ठूलो घाउ पाक्ने सम्भावना बढी हुन्छ जुन खतरा यस विधिमा हुँदैन। यी सबै फाइदाहरू दूरविनबाट अपरेसन गर्दा हुने परिशुद्धता, म्याग्निफिकेशन तथा अपरेसनको भिडियो अभिलेख कारक हुन्।

त्यस्तैगरी लामो समय आराम गर्न नपर्दा खुट्टामा रगत जम्नसक्ने खतराबाट पनि बचाउन सकिन्छ। साथै अपरेसन गर्दा रगत कम बग्नाले रगत पनि चढाउन पर्दैन। अपरेसनपछि कब्जियत नहुने, पिसाब लगायत अरु संक्रमण नहुने, सबै साधारण खाना चाँडै खान मिल्ने, सानासाना घाउको दाग छल्लामा खासै नदेखिने यस विधिको अन्य फाइदाहरू हुन्।

अर्को महत्वपूर्ण कुरा, पेट चिदा रोग बाहेकको अंग जस्तै आन्द्रामा पनि असर पर्नाले भविष्यमा फेरि अपरेसन गर्दा भन्नु खतरापूर्ण हुन्छ। यी आदि समस्याबाट पनि बच्न सकिन्छ।

ल्यारोस्कोपी विधिबाट अपरेसनको खर्च

खर्चको हिसाबले पनि यो त्यति महँगो पर्दैन। सुरुको अपरेसन शुल्क अलिक बढी भए तापनि यसका फाइदाहरूसँग तुलना गर्दा यो विधि महँगो पर्दैन किनभने तपाईंको अस्पताल बसाइ कम हुन्छ, संक्रमणको जोखिम न्यून हुन्छ, औषधि कम खानुपर्छ र छिटो काममा फर्किन सकिन्छ।

यस विधिबाट अपरेसन गर्नुपूर्व गर्नुपर्ने जाँचहरू

नियमित गरिने रगत, पिसाबको परीक्षण साथै छातीको एक्स-रे तथा मुटुको इलेक्ट्रोकार्डियोग्राम, पेटको अल्ट्रासाउन्ड, लेप्रोस्कोपी अपरेसनपूर्व गराउन पर्नसक्छ। तपाईंको चिकित्सकद्वारा पहिलेको परीक्षणहरूको परिणामको आधारमा यसको विवरण दिइने छ।

ॐ हस्पिटलमा उपलब्ध सेवाहरूः

News and Events

उपलब्ध डायग्नोस्टिक सेवाहरूः

- » Radiology and Imaging (भिडियो एक्स रे, सिटी स्क्यान, इको, एमआरआई)
- » Pathology/Laboratory (रगत, दिशा पिशावका सम्पूर्ण जाँच)

उपलब्ध विशेषज्ञ सेवाहरूः

- » Anaesthesiology (एनेस्थेसियोलोजी)
- » Audiology (अडियोलोजी)
- » Cardiology (मृदु रोग)
- » Cardiothoracic and Vascular Surgery (कार्डियोथोरासिक एण्ड भाष्कूलर सर्जरी)
- » Dermatology and Venerology (चर्म तथा यौन रोग)
- » Dental (दन्तरोग)
- » Endocrinology and Diabetes (ग्रन्थीरोग तथा मधुमेह)
- » ENT Head and Neck Surgery (नाक, कान, घाँटी)
- » Gastroenterology and Hepatology (पेट पाचन तथा कलेजो रोग)
- » General Surgery Digestive Disease and Laparoscopic Surgery (जनरल सर्जरी डाइजेस्टिभ डिजिज एण्ड ल्यापरोस्कोपिक सर्जरी)
- » Hepatopancreatobiliary and Gastro Surgery (हेपाटोप्यान्क्रियाटोविलियरी एण्ड ज्याष्ट्रो सर्जरी)
- » Internal Medicine (जनरल फिजिसियन)
- » IVF (आई.सी.एफ)
- » Neonatology and Neonatal (नवजात शिशु)
- » Nephrology (मृगौला रोग)
- » Neurology and Neurosurgery (नसा तथा स्नायु सम्बन्धि)
- » Nutrition and Dietetics (पोषण)
- » Obsetric & Gyanaecology, Gynae Laparoscopy (स्त्री तथा प्रसुती, ल्यापरोस्कोपिक)
- » Oncology (अर्बुदरोग)
- » Ophthalmology (नेत्र रोग)
- » Orthopedics Traumatology (हाड जोर्नी चिकित्सा)
- » Om Wellness Clinic (ॐ वेलनेश क्लिनिक)
- » Pediatrics and Pediatric Surgery (बाल रोग)
- » Psychiatry (मानसिक रोग)
- » Physiotherapy and Rehabilitation (फिजियोथेरापी एण्ड रिह्याविलिटेसन)
- » Plastic Surgery (प्लाष्टिक सर्जरी)
- » Pulmonology (फोक्सो तथा छाँती)
- » Pain Medicine (पेन मेडिसिन)
- » Rheumatology and Immunology (न्युमाटोलोजी एण्ड इम्यूनोलोजी)
- » Spine Surgery (बाइको उपचार)
- » Urology (युरोलोजी)

उपलब्ध अन्य सेवाहरूः

- » Ambulance (एम्बुलेन्स)
- » Emergency Service (आकस्मिक उपचार)
- » Heli-EMS (हेली इ.एम.एस)
- » IPD/OPD (अन्तरङ्ग / बहिरङ्ग सेवाहरू)
- » ICU/CCU (सधन उपचार सेवा)
- » Operation Theatre (शल्यक्रिया कक्ष)
- » Sleep Lab (निद्रा सम्बन्धि)
- » Vaccination (स्रोप सेवाहरू)

AGM 2081

SMT CONGRATULATING THE CHAIRMAN SIR

MAITIDEVI CSR HEALTH CAMP

MAJDOOR DIWAS

90% छुट

७० बर्ष माथिका सम्पूर्ण जेष्ठ नागरिकहरूको सम्मानमा
ॐ अस्पतालमा उपचारको विलमा ९० प्रतिशत छुटको व्यवस्था छ।
(थप जानकारीको लागि सोधपुछ वा ९८७ एक्टरेसनमा सम्पर्क गर्नुहोला)